

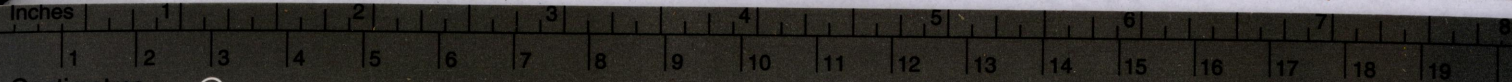
949

367

386

XIII

27

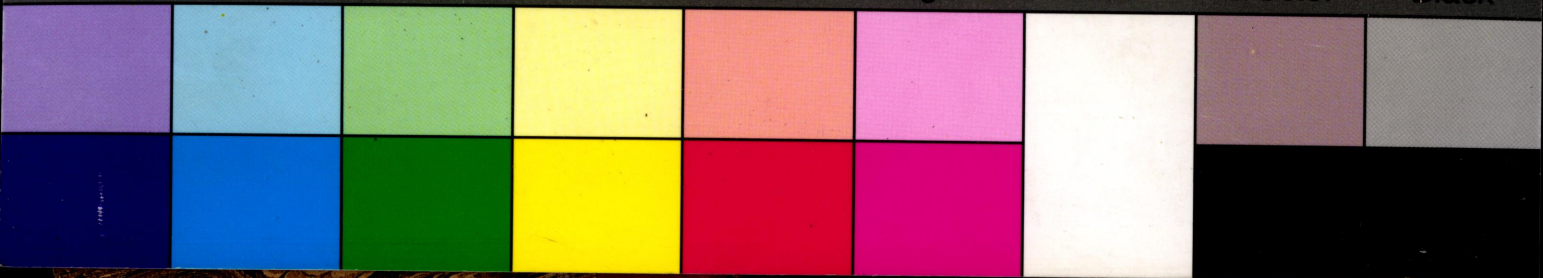

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Rath 386.

1319

LELKI A BECE.

A·Christus Oskolájában az alsó Rendben bé-
állatandó Csecsemőknek

KÖZÖNSEGESSEN ; KIVALTKÉPPEN
penig

*Méltóságos kegyes Fejedelem
Aszfzonynak*

LORANTFI SU-
SANNANAK,
appróbb Cselédgyének basz-
nokra.

*Egy Isten-felő tudós Anglus
Tanítónak irásából fordítatott.
Es most újjonnan ki-nyomtattott.*

KERESDEN,

Székesfi Mihály által. Año dlc. lcc. LXXXIV.

Rath 386.

1319

LELKI ABECE.

A. Christus Oskolájában az alsó Rendben bé-
állatandó Csecsemőknek
KÖZÖNSEGESSEN ; KIVALTKÉPPEN

penig

*Méltóságos kegyes Fejedelem
Aszfzonynak*

LORANTFI SU-
SANNANAK,

apróbb Cselédgyének basz-
nokra.

*Egy Isten-felő tudós Anglus
Tanítónak irásából fordított.
Es most újjonnan ki-nyomtatott.*

KERESDEN,

Székesli Mihály által. Año dlc. lcc. Lxxxiv.

E L Ö L - J A R O

Szükséges oktatás.

I. **A** Z A-Be-Ce, az Irás tanu-
lásnak csak leg-gyengéb és elsőb
kezdeti, s' majd csak gyermeké
játéknak látszik; de azonban

oly igen nagy mesterség fekszik alatta, hogy va-
lamenyi szó, irás ez világon vagyon, mind
csak ez egy-néhány bötükön fordul meg. Il-
lyen szabásu Lelki-A-Be-Ce létszen ez azok-
nak, az kik menyei bölcseséget akarnak tanu-
lni. Melyben a' Kérdések és Feleletek mint
meg-annyi bötük, rövidék, könnyek, és so-
kakknak majd csak gyermeki dolognak tetszenek;
de a' ki kelleteképpen meg-tanúlta, derakaf-
san kezdi az Istennek akarattját venni eszében.

Az Tudósbakat, kik ezeket olvasásák arra
kérem, hogy ne a' magok mostani állapottyok-
ból mérsékellyék ezeknek jóvendő hasznokat.
Ők jól tudgyák; azért semmi dolgok ezek: je-
les következés! Szintén úgy esik ez, mint az
ki az olvasást meg-tanulta; s' mint-hogy néki
már többé az A-Be-Ce nem szükséges, csak
sem mire kellőnek tartaná azt. Hallád! volt az
ideje

ideje az mikor te sem tudtad ezeket; s' igen jól esett, ha ki efféle gyengédeden-való tanítgatás által reája oktor. Ne légy hát olyan mint az szamár csinált hallottam; ki az annyát jó-izüven meg-szopja, s' az után még oldalban rugja fellyül reája. Az kik még nem tudgyák, hadel tanulják-meg azok-ü, mint te régen. Magad-ü pedig ki tudgya, talám nem mindeniket tudod (meg-esbetik könnyen) tanuld-meg, nem szégyen.

2. Az Feleletek itt többire, mind sönként szedegottettek a' szent Irásbúl, melyhez-képest, annyival ragadhatatlan és bátorságosb fundamentomid léznek ezek tenéked. Bár az több efféle rövid Tanításokat is, a' menyire lehetne, adnók a' Szent Lélek saját szavaival az Csecsemőknek eleikben: neveltetőének az hitnek, és a' jó tudománynak beszédében; és eleitül fogván ahoz sokván, tudhatnák osztán a' lelki dolgokat nagy korokban is lelki nyelven szólnani.

3. Az hól a' Kérdés és Felelet szavaiboz az gyengékhez-képest, magyarázat kívántatbatik, ugyan ott azon Kérdések vagy Feleletek alatt bizonyos bötü-béli jegy alatt (az minémü tudni-illik benn Kérdések és Feleletekben-is ott vagyon) approb irással fel-találtatbatik. De azokat nem szükség a' többivel ösz-

ve ta-

ve tanulni, hanem csak olvasni-kell az mikor kelletik.

4. A' tanulásának (míg jobbat kaphatunk) módgya ez lehet. 1. Napjában két, három kérdést tanultassanak-meg ezekben; csak a' dolgozás közöt-ü meg-lehet ez könnyen: Vasár-nap osztán mind mondgya-el az ki mit tanult. 2. Az fel-jedzett helyeket a' Bibliában kereséssel, és szép magyarán a' Gazda vagy Gazda-Aßsony vagy más ö helyettek, olvassa el ö előtök: had ércsék-meg hogy tulajdon Isteni tudomány a' miket tanulnak; egy két szóval világoztathatják is az helyeket. 3. Eléb járván, szoktassák reája arra-is, hogy a' Prædikációkban hallott tanuságokat és hasznokat, ez Kérdéseknek valamelyikére (az mint rá illik) tudgyák vinni; és negyedker, a' ki mikor vagy sóban vagy cselekedetben mit vét, azt-ü mindigárt mutassák-meg, hól melyik Kérdés és Felelet ellen esett: a' szót hasonlatosképpen melyike szerént lött.

Hogy pedig ezekhez mentül könnyebben járhatassanak: ezentül e' szint A-Be-Ce-ben lévő tanításoknak, mind rendi, s' mind nemei előszámláltatnak.

5. Probályák az Isten-féle Gazdák s' Gazda-Aßsonyok e' kicsinyen; kétség-nélkút hamar hasznát fogják látni. Mert valamig ez lelki-

* 3

gyakor-

1 Tim. 4.
6.

gyakorlást a mi Nemzetünk- is az ház nép köz-
zé bé nem vészi; minden sűrű Prædikációknak
halgatási, többire csak ennyi haszonnal lesz-
nek ez után is, mint ekkédig.

Pfal. 10.
47.

6. Ez csak első jég-törés: és hogy újétáshnak
ne tartásfék (mint ez igen sajokban sokot for-
gani az Isten szavát hátok-megé hajítók-
nak); más Isten felő Nemzetnek példájával
akartam egy elsőben inkább hogy nem magam
munkájával, ez lelki tisztúnket állatni, és
mútoztatni. A sokot Catechismust ezzel sen-
kének kezébül ki nem vesszük. hanem inkább
utat nyitunk arra. Ha cselekedetben véendik
a' Cselédes emberek; többeket, s' nétalám szeb-
beket is fognak ez után Isten velünk lévén,
látni és venni.

7. Kegyelmes Affonyom, az Nāgod ap-
próbb Cselédgyének oktatásokra fordítottam én
leg-közelebb ezeket. Az Mi Atyánk, Hifzek
egy Isten, és a' Tiz Parancsolat felett, vegye
bé Nāgod közikbē ez formán való könnyű tani-
tásnak módgyát- is: és egyebeket is Nāgod, az
maga fogantasos jó-példájával, ez lelki magok
és Cselédgyek gyakorláiára inditson-fel. Mely-
re segéllye az Ur Isten Nagyságodat.

Nagyságodnak

Alázatos lelki Szolgálója

MEDGYESI PAL.

Ez Lelki A-Be-Ce-beli
szent Tanuságoknak
rendi és nemei.

- I. Kezdeti ez Lelki A-Be-Ce-nek va-
gyon az mi imádandó Szent Háromság
által lőtt teremtetetésünknek felséges
völtáról.
- II. Szóll az Adám engedetlenségében- való
léledzésünkért rajtunk esett mélységes
nyavalyáságunkról.
- III. A' Christust múratyya-ki, a' ki meg-
szabadító.
- IV. A' Jésus Christus áldozattyának elégsé-
ges-völtár, és annak reánk szabásának
módgyát adgya előnkben.
- V. Az hitet honnan kellefsék várni, mi
úton módon; és miat lebeslen ember
annak jóvólta felől bizonyos.
- VI. Mivel a' kegyelem meg-jelenésének az a' Tit. 2. 8.
11, 12.
vége, hogy meg-tagadgyunk minden isten-
telenséget; ennek-okaért az jó-cseleked-
eteknek szükségeléseket is forgattya.
- VII. Mint hogy az Igazaknak úrttyok úgy Prov. 4.
18.
tündöklék, miképpen az világozsag, mely
inkább

inkább inkább nevededik míg tökéletes nap-
pallá léfzen; ehzeképeft a' kegyelemben
való nevededésre-is indét: és meg-tanit
micsoda segédek által meheffen ember e-
léb eléb a' tökéletességre.

VIII. Hogy valamint a' kegyes életnek ez
Istenes folyása valamely nyomoruság mi-
att meg ne gátolódgyék; azoknak bizo-
zonyos vóltok-felől tégedet jó eleve meg
int, és meg-is tanit, mint alkalmaztafd
magadat a' te keresztednek fel-vételére;
s' minémű örvédetes ki-menetelét adgya
Isten azoknak.

IX. A' szentségnek és igazságnak közönsé-
ges igazgatásit, kiváltk éppen-is alkal-
maztattya, mind a' köz dolgokkal, úgy
mint öltözetteddel, ételéddel, mulatságid-
dal, nyugováfoddal való élésedre; s' mind
penig életrednek idejére, állapotodra, hi-
vatalodra, &c. hogy Szent Pál monda-
ként, az te magad-viseleése, mindenekben
akképpen légyen a' mint az Evangélium-
hoz illik.

Phil. 1. 27.

LEL-

(1)

LELKI A-BE-CE.

Az K. Kérdést; az F. Feleletet
tefzen.

K. Ki teremtette az Embert?

F. Az Isten. (a) Mos. I Könyv. 1. 27.

(a) Azért vig kedvüeknek kell lenünk az Isteni
szólgálatban Sólt. 100. §. 1, 2, 3.

K. Micsoda az Isten?

F. Az mindenható (b) a' ki vagon, a' ki va-
la, és a' ki el-jövendő. (c) Jelen. 1. 8.

(b) Hatalmas meg mivelni valamit akar. Sólt.
135. §.

(c) Edgyez evvel az Istennek ez neve, EN VA-
GYOK. Mos. II Kön. 3. 14.

K. Hány Személy (d) vagon az egy I-
stenségben?

(d) A' Személy meg-külömböztetett állóság,
magában foglalván az egész Istenséget.

F. Három; az Atya, az Ige (e) és a' Szent
Lélek. I Ján. 5. 7.

(e) Az Fiú így nevezetik. Ján. 1. §. 1. mert ő
az Atyának ki rajszolt képe; mint szintén
az Ige, a' Szóllónak elméje-fé.

A

K. Igy

K. Igy tehát három Isten volna?

F. Nékünk (f) csak egy Istenünk vagyons.

I Cor. 8. 6.

(f) Az kik Keresztyének vagyunk.

K. Miért teremtette Isten az embert?

F. Önnön magáért. (g) Péld. 16. 4.

(g) A' maga tulajdon dicsőségéért.

K. Miből teremtette?

F. A' földnek porából. (h) Mos. IKön. 2. 7.

(h) Ez tanította embert alázatosságra. Moscs. IKönyv. 3. 19.

K. Micsoda formára teremtette?

F. Az maga képe. Mos. IKön. 1. 27.

K. Micsoda vala ez a' kép kiváltképpen?

F. Igaság, és valóságos Sentség. Eph. 4. 24.

K. Meg-vagyon-é mind ez napig-is ez Isten képe a' mi természetünkben?

F. Mi mindnyájan bűnben estünk, és megfosztattunk ez isten dicsőségétől. (i) Rom. 3. 23.

(i) Attól a' dicsőséges állapottól, melly áll vala Istennel való társalkodásunkban.

K. Micsoda a' bűn?

F. Isten törvényének által hágása. I Ján. 3. 4.

K. Mi volt az első bűn, melly által ez lelki meztelenség (k) bé-jör?

(k) Az az, az embernek az ő méltóságos voltától való megfosztattatása.

F. Az

F. Az megtiltott gyümölcsnek Adám által való (l) meg-étele. Mos. IKön. 3. 7.

(l) A' meztelenség mellyet Adám magán e szében vön, az léleké lön kiváltképpen, melly ösztán a' test meztelenségének szégyenét szerzette.

K. Ki ejté Adámot abban a' bűnben?

F. Amaz régi kígyó az ördög: az volt a' gyilkos eleitül fogva. Jelen. 12. 9. Mos. IKön. 3. 1. 2. Ján. 8. 44.

K. Mi jöve ez világra az által?

F. Halál (m) mindé emberekre. Rom. 5. 12.

(m) Mind az testi, lelki.

K. Miért? lám csak egy ember cselekedé az vétkeket?

F. Ugy de egynek vétke által a' bűnöség mindenekre hata. (n) Rom. 5. 18.

(n) Mi mindnyájan az Adám ágyékában voltunk, Adám közönséges személy vala.

K. Minémü állapotban vagyunk már mi magunkban?

F. Alnokságban sülettetek, (o) és haragnak fiai. Eph. 2. 3. Solt. 51. 5.

(o) üressék minden jótúl; akar melly gonoszra pedig alkalmatosak és hajlandók.

K. Mint lézen hát immár dolgunk?

A 2

F. Ha

F. *Ha penitentiát nem tartunk, (p) mindnyájan el-veszünk.* Luc.13.3.

(p) Az az, el nem hadgyuk büneinket, és új teremtetéské nem leszünk. 2 Cor.5.17.

K. *Nem orvosolhattuk-e mi ezt meg semmi úton?*

F. *Nem; mert mit adhatna ember az ő lelkének váltságáért?* Matth.16.26.

K. *Micsoda tehát az az ég alatt adattott edgyetlen egy név, (q) melly által mi meg-tartarhatunk?*

(q) Ok, út, avagy eszköz.

F. *Az Ur Jésus Christus.* Cselek.4.12.

K. *Micsoda az Ur Jésus Christus?*

F. *Amaz Szent, (r) melly Asszonytól születetett, és Isten Fiának hivattatik (*)* Luc.3.35.

(r) Születésében lőtt ő először emberré, de mindenkor Isten volt. mindenk felett áldandó örökké. Rom.9.5.

(*) Az az, meg-ismértetik annak lenni.

K. *Mit cselekedet ő mi érettünk?*

F. *Önnön magát adta érettünk, (s)* Eph.5.2.

(s) Aldozatúl tudnia-illik az mi büneinkért, melly mind az ő nagy szerelmét, mind áldozattyának elégségségét, ki-mútattya.

K. *Miért küldte Isten őtet hogy ezt mi-vellye érettünk?*

F. *Hogy*

F. *Hogy el ne vessünk, hanem örök életünk legyen.* Ján.3.16.

K. *Mint vitte ő ezt mi érettünk végben?*

F. *Váltságunká, (t) és igazságunká, (u) létele által.* 1 Cor.1.30.

(t) Az tart-meg az el-veszéstül.

(u) Az által vagyon örök életünk.

K. *Miképpen ő mi váltságunk?*

F. *Mert ő vót-meg minket az ő tulajdon vérének árán.* 1 Cor.6.20. 1 Pet.1.19.

K. *Hát igazságunk miképpen?*

F. *Mert ő téssen minket szentekké, ártatlannokká, és fegyhetetlenekké ő maga előtt.* Col.1.22.

K. *Hogy-hogy tétettünk mi igazakká a' Christus által?*

F. *Az mint ő mi érettünk bűnné tétetett, (x)* 2 Cor.5.21.

(x) Az mi büneink néki tulajdonittattanak; így az ő igazsága minékünk: mellyet egyzer s' mind követ a' meg-szenteltetés, melly lelkünknek valóságos bizonyítás a' mi menedékünk felől, Isten előtt.

K. *Mint jutunk mi mind ezeknek ismértire?*

F. *Az Igazságnak Igéje által, melly az Evangelium.* Colof.1.5.

K. *Micsoda az Evangelium?*

F. *örvendetes hír az Isten minden népének.*

(*) Luc. 2. 10.

(*) Annyit télsen a' Görög árticulus, melly ez szóhoz nép, adattatott.

K. Kikre tartoznak a' Christusnak ez jó-téteményi?

F. *Azokra a' kik az ő nevében hisznek.* (y)

Ján. 1. 12. (y) Az Hit az új szövetségnek el-válthatatlan-
ragasztmánya.

K. Micsoda az Hit?

F. *Esmérni, (z) hogy az Jésus a' Christus, (a) az élő Istennek Fia, Ján. 6. 69.*

(z) Az Irásnak bizonyítása, és az lélekben-
lévő vizsgálatos tapasztalás által.

(a) Az kin kívül senkit mást nem kell várni.

K. Nem az mi hatalmunkban vagy-on-é
binni?

F. *Senki nem mehet (b) a' Christushoz, ha-
nem-ha az Atya vonándgya (c) ötét. Ján. 6. 44.*

(b) Az az, hiszen ő benne. Ján. 6. 35

(c) Az az, hitet nemzénd az maga Lelke által ő
benne; és nem akaróbúl akaróvá téndi.

K. Mi lehet a' külső eszköz, melly által
az hit léfzen?

F. *Az el-küldött Tanítóknak halgatása. (d)*

Rom. 10. 14, 15.

(d) Az az, a' kiktanításra-való ajándékokkal fel-
öltöztettek; mert az Isten egyebet nem-
küld.

K. Hát

K. Hát az belső eszköz micsoda?

F. *Az szívnek meg-nyitása. (e) Csel. 16. 14.*

(e) Az kedvellésre, és az el-készítésre, hogy im-
már az hallandó Igéjét Istennek, hasznára-
forditassa.

K. Mikor cselekedik az praedikállott Ige
leg-jóbban az Halgatókban?

F. *Mikoron veszik azt, nem mint emberek-
nek beszédét, hanem mint Istenét, az mint hogy
valóban az-ís. 1 Theff. 2. 13.*

K. Mire kell kiváltképpen azoknak gon-
dot viselni, az kik gondollyák hogy hírek
vagyon?

F. *Hogymagokat meg-probályák, (f) ha van-
naké bitben avagynem. 2 Cor. 13. 5.*

(f) Mert igen igen könnyü, de veszedelmes do-
log abban meg csalatkozni.

K. Mellyik az hírnek az a' fő munkája,
melly által azt meg-tudhatnók?

F. *A' szívnek meg-tisztulása. (g) Csel. 15. 9.*

(g) A' szív csalárd mindeneknek felette. Jer. 17-
9. és annak gondolati csak gonofzok szü-
telenül. Mof. 1 Kön. 6. 5.

K. Micsoda leg-bizonyosab jele a' meg-
tisztult szívnek?

F. *Mindenekben tisztességesen élni kívánni.*

(h) Sid. 13. 16. (h) Lelki ifjúséretet szerezni mindé bü-
nek el-kerülésére.

A. 4

K. Mi

K. Mire kell főképpen azokat ingatni az kik hisznek?

F. *Hogy sorgalmatoskodgyanak jó cselekedésekkel* (i) *elől-járni.* Tit. 3. 8.

(i) Az Istennek dicsőségéért, és egyebeknek példájokért. Matth. 5. 15. az magok hivatalyoknak hiteléért. Tit. 2. 10. és el-választatásfoknak magoknak való meg-peccétléséért. 2 Pet. 1. 10.

K. Micsoda cselekedetek jók?

F. *Az olyak, mellyeket Isten maga kíván.* (k) Mich. 6. 8.

(k) Az Isten akarattya mindéjónak mérő sünge.

K. Mikor mondattatnak az jó cselekedetek igazán jóknak?

F. *Mikor az Istennek minden* (l) *parancsolatra tekintetünk vagy.* Sólt. 119. 6.

(l) Nem tévén sáfarkodást csak egy bünben is: és a' jó cselekedetet mivelvén az Parácsolónak kedvéért.

K. Hányak az Istennek parancsolati?

F. *Tizek.* Mos. 11 Kön. 34. 28. (nak?)

K. Micsoda rövid sumájok mind azok.

F. *Szereffed Istenedet tellyes sziveddel, tellyes lelkeddel, és tellyes minden elmédde,* (m) *és felebarátodat mint tennen magadat.* Matth. 22. 37. 39.

(m) Ekképpen lelki az Istennek Törvénye, kötelezvén még a' leg-tökös gondolatokat is. Róm. 7. 14.

K. Ma

K. Magunkról elegek vagyunk-é mi jót csekedni?

F. *Nem: az mi elégségünk Istenül vagy.* (n) 2 Cor. 3. 5.

(n) Ö cselekszi mind az akaratot s' mind a' cselekedeter. Phil. 2. 13.

K. Idvezülünké hát jó cselekedetink által?

F. *Nem: hanem kegyelem által.* (o) Ephes. 2. 8, 9.

(o) Mert még igazságük is olyan mint az megferteztetett ruha. Efai. 64. 6.

K. Nincs-é az mi idveségünk rész-szerént a' cselekedetek által, rész-szerént kegyelem által? (p)

(p) Az Pápisfák az idveséget e' kettő között osztják meg.

F. *Nincs, mert így a' kegyelem nem volna kegyelem.* Rom. 11. 6.

K. Mi kívántatik több a' keresztyén embertül?

F. *Hogy nevedgyék* (q) *inkáb inkáb.* (r) 1 Thef. 4. 1.

(q) Nem mení elő-felé, semmi nem egyéb hanem hátra csúszni; és a' ki azt vélli hogy elég kegyelme vagy on néki, abban nincs semmi. Luc. 8. 18.

(r) Az értelemben, az hitben, és az engedelmeiségben.

K. Menyi eszközök és módgyai vannak az mi inkáb inkáb nevedgyésünknek?

A 5

F. Hár-

- F. *Hármak kiváltképpen.*
 K. Mellyik az első?
 F. *Az Isten Igéjének tiszta teje.* 1 Pet. 2. 2.
 K. Hány úttjai vannak az Igével-való élésnek?
 F. *Négy.*
 K. Mellyik az első?
 F. *A tiszteletes és jó szívvel (f) való közön-séges hallás.* Luc. 8. 15.
 (f) Olly tiszteletes szívvel, melly olyan mint az jó föld, melly belől jól meg-ért, és ide-ki jó gyümölcsöt terem.
 K. Mellyik az második?
 F. *Az Irásnak naponként való vizsgálása, ha azok a miket hallunk, úgy vannak-e?* (t) Csel. 17. 11.
 (t) Mindeneket meg-probálljatok, 1 Theff. 5. 21.
 K. Mellyik az harmadik?
 F. *Azt mi elméltetésünké tenni.* (u) Solt. 119. 97.
 (u) Ha tudni akarod micsoda elméltetés az, lásd-meg e' két helyeket. Solt. 77. 6. Luc. 2. 19.
 K. Mellyik az negyedik?
 F. *Az felől szólni, beszélni.* Mof. V. Kőn. 6. 7.
 K. Micsoda a' mi hitben-való épületünknek második eszköze?
 F. *A'*

- F. *A Szent Lélek (x) által-való könyörgés.* Judás. v. 20.
 (x) Az Isten lelkének igazgatása által.
 K. Micsoda a' könyörgés?
 F. *A léleknek magának ki-öntése az Ur előtt.* (y) 1 Sam. 1. 15. Solt. 62. 8.
 (y) Ennek okáért a' könyörgésnek alázatosság-gal, érzékenséggel, és hittel kell lenni.
 K. Kicsoda egyedül a' Közben-járó, az ki által nekünk könyörgenünk kell?
 F. *Egy a' közben-járó (z) az Jésus Christus.* 1 Tim. 2. 5.
 (z) Csak egy, az mint Isten is csak egy.
 K. Tudunk-e úgy a' miképpen kellene könyörgeni?
 F. *Nem: de az Isten lelke segéli az mi erőte-lenségünket.* (a) Rom. 8. 26.
 (a) Meg-mútattya szükségünket, és reá tanít az illendő magunk viselésére az könyörgés közben.
 K. Micsoda a' könyörgésnek leg-jobb for-mája?
 F. *Az, a' mellyet Christus maga tanított.* Matth. 6. 9. &c.
 K. Micsoda az mi lelki nevetésünknek harmadik eszköze?
 F. *Az*

F. *Az Igaságnak pecsétével, (b) az két Sacramentummal való élés.* Rom. 4. II.

(b) Mivel pecséték, tehát erőfűtésre valók, tudni illik az hitben.

K. *Melleyek azok?*

F. *Az Kereszttség, és az Ur vacsorája.* (c) Matth. 28. 19. I Cor. 11. 23.

(c) Egyedül csak ez kettők a Sacramentumok, mert csak ez kettő által igertetett, hogy az ezekben lévő jegy által az Istennek Christusban való jó akarattya a mi lelkünknek megpecsételtetik.

K. *Mint erőfűti a Kereszttség az mi hitünket, és engedelmségünket miképpen segéli?*

F. *Mikor kelleteképpen meg-vizsgáljuk a kereszttségnek természetit és végét.*

K. *Micsoda a Kereszttségnek természetit?*

F. *Az hogy új születésnek mosodása, (d) vagy feredője az.* Tit. 3. 5.

(d) Mosodás, melly mind előnkben adgya s mind pengig meg-pecsétli minékünk újjonnan születetésünket: annak okáért öregbitője az mi Christusba való vigasztalásunknak.

K. *Idvezíthet-e minket az testnek mosodása?*

F. *Az kereszttségbéli mosodás csak ábrázat:*

(e) az

(e) *az Jésus Christus vére a melly lelkünk-isméretit meg-tiszteitva.* (f) I Pet. 3. 21. Sid. 9. 14.

(e) Melly ki-ábrázollya az mi meg-szenteltetésünket, és meg-szabadulásunkat a büntől, és haláltól.

(f) Az külső jegy magátul né adhat kegyelmet.

K. *Micsoda ezé mosodásunknak az vége?*

F. *Hogy szentek legyünk, mocok-nélkül való, és az jó cselekedetekre (g) buzgók.* Eph. 5. 27. Tit. 2. 14.

(g) Az effől való elmélkedés fel-indét minket az engedelmségre.

K. *Hogy hogy neveli az Ur vacsorájának Sacramentuma a mi hitünket?*

F. *Mert az adgya előnkben, az emlegettetit velünk az Urnak halálát miglen el-jő.* (h) I Cor. 11. 26.

(h) A Christus halála fundamentuma az mi hitünknek.

K. *Mint kell ez Sacramentummal élni?*

F. *Kinek kinek magát (i) meg-kell próbálni, és úgy enni a kenyérből, s inya az pohárból.* I Cor. 11. 28.

(i) Az ő hiti és meg-térése felől.

K. *Mint kell minden Kereszttyénnek, valói ezekhez rarya magát, már a dolog-főlől gondolkodni?*

F. *Eső*

F. *Eszében kell venni, hogy sok nyomorúság által kelletik ő néki az Isten országában menni.* Csel. 14. 21.

K. *Jó-énékünk meg-nyomorgattatnuk?*

F. *Jó igen-is, egy néhány-képpen.* Soltár. 119. 71.

K. *Mellyik az első?*

F. *Minek előtte meg-sanyargattatnánk, [k] tévelygünk.* Solt. 119. 67.

(k) Az nyomorúság ellenünk kiált, és így megment minket az itélettől, melly ez világra jövendő. 1 Cor. 11. 32.

K. *Mellyik az másik?*

F. *Mert a' nyomorúságba az Istét sórgalmassan keressük.* Hof. 5. 15.

K. *Mellyik az harmadik?*

F. *Az nyomorúság a' mi hitünket sokkal drágalatosbá teszi az aranynál.* (1) 1 Pet. 1. 7.

(1) Hitünknek ereje meg-probáltatik, és az Isten szeretetének meg-tapasztalása öregbe-dik bennünk e' nyomorúság által.

K. *Hány-féle nyomorúságok vannak?*

F. *Két-félék: belsők, és külsők.*

K. *Micsodák az belső nyomorúságok?*

F. *Az Sátán csapdosása, és az mi tulajdon kívánsá-*

vánságuktól (m) való el-vonattatásunk. 2 Cor. 12. 7. Jac. 1. 14.

(m) Az bennünk lakó veszettség, és bűn ez.

K. *Mint bánik a' Sátán az Isten fiaival?*

F. *Meg-rostállya őket mint (n) a' buzát.* Luc. 22. 31.

(n) Rostállya őket külömb-féle kísértetek által.

K. *Micsoda tehát a' mi tisztünk?*

F. *Józanoknak [o] kell lennünk, és vigyáznunk, (p) ránk vévén az Istennek egész fegyver öltözetét.* 1 Per. 5. 8. Eph. 6. 11.

(o) Mind az elmébéli belső kegyelemnek alkalmaztatásában, Rom. 12. 3. s' mind pedig ez élet külső áldásival való élésben.

(p) Hogy minden ostromokat meg-előzhessünk.

K. *Micsoda ebben az mi vigasztalásunk?*

F. *Hogy a' Christus könyörgőt érettünk, hogy meg ne fogyatkozzék hitünk.* (q) Luc. 22. 32.

(q) Az Tanítványokért való könyörgése Urunknak, minden hívőknek szolgál. Ján. 17. 20.

K. *Ugy, de az ördög sívó rivó oroszlán?*

F. *Nagyob az a' ki mi (r) bennünk vagyons, hogy nem az ki e' világban.* (s) 1 Ján. 4. 4.

(r) A' Christus az ő lelke által.

(s) Az ördög ez világnak fejedelme, és istene. 2 Cor. 4. 4.

K. *Miképpen nyomorgat belső kívánságunk minket?*

F. *Mi-*

F. *Midőn fogva viszen bennünket, hogy ne eselekedhesük a' jót mellyet akarnánk.* (t) Rom. 7. 9, 23.

(t) Innen indul az küzdés a' test és lélek között, az Isten Fiában. Gal. 5. 17.

K. Micsoda itt tisztünk?

F. *Hogy minden őrizésnek (u) felette, szíveinket őrizzük.* Péld. 4. 23.

(u) Hogy a' gonos' indulat, vagy fel ne támadhasson; avagy könnyen elnyomattathassék.

K. Micsoda a' vizsgáztatás ez állapotunkban?

F. *Az Isten ereje az mi erőtlenségünk által mégyen végben.* (*) 2 Cor. 12. 9.

(*) Inkáb ki nyilatkozik.

K. De oh melly igen megfogyatkozúk mi az mi tisztünkben?

F. *Az Ur kedvez nekünk (x) miként az ember az ő fiának, a' ki hozzá balgat.* Mal. 3. 17.

(x) Jó igyekezetiünket végben vittel gyanánt vévén-bé. 2 Cor. 8. 12.

K. Hát ha olly eset találkozik, melly miatt az Isten fiai valamely rettenetes nagy gonoszban esnek?

F. *Ha esnek is de őzve nem romolnak, mert az Ur alájok veti az ő kezét.* (y) Solt. 37. 24.

(y) Az Isten végben vízi a' jót az mellyet elkezdet.

K. Mi-

K. Micsodák a' külső nyomoruságok?

F. *Az mellyek rajtunk esnek jó hírünkben, nevünkben, javainkban, és személyünkben.*

K. Micsoda az hírünkben nevünkben való?

F. *Mikor minden-féle gonosz mondanak ellenünk a' Christusért (z) bamiisan.* (a) Matt. 5. 11.

(z) Mint-ha a' mi vallásunk gonosz volna.

(a) Ne legyen az ti benvedétek mint gonos'tévők. 1 Pet. 4. 15.

K. Mire kell ez illyen ügyben gondot vífelnünk?

F. *Hogy az mi magunk-vífelése legyen istes-séges; hogy azok a' kik gonosz szóllanak, vagy meg-térítessenek, (b) vagy meg-ségyenyüljenek.*

(c) Pet. 2. 12. Tit. 2. 8.

(b) Az mi jó példánk által.

(c) Nem lévén igaz oka gyalázásoknak.

K. Micsoda a' mi vizsgáztatásunk ez kereszt-vífelésben?

F. *Ez, hogy nagy az mi jutalmunk az (d) égben.* Matt. 5. 12.

(d) Ez volt magának is Christusnak vizsgátlása hasonló állapotban. Sid. 12. 2.

K. Micsoda az javainkban-való nyomoruságunk?

B

F. Az

F. *Az sok külömb külömb-fele károk.*

K. Mire kell fő-képpen ez ilyen nyomoruságban meg-tanítatnunk?

F. *Hogy meg ne nyíssuk (e) szájunkat, mert az Ur a' ki azt cselekedte. (f) Solt. 39. 9.*

(e) Zugoló-dáfra avagy irigykedésre.

(f) Az ő gondvifeleléséből efelt rajtunk.

K. Micsoda ebben a' mi vigasztalásunk?

F. *Hogy az Ur nekünk annál többet adhat. 2 Kron. 25. 9.*

K. Hát ha ugyan csak alacson állapotban tart az Ur minket?

F. *Mind-az-által az jó-lelki ismertet (g) szünetlen lakodalom. (h) Péld. 15. 15.*

(g) Melly bizonyosíttya az embert, az Istennek Christusban-való jó akarattya, és az önnön maga igazán élve felől.

(h) Szünetlen oka az örülésnek. 2 Cor. 1. 12.

K. Micsoda a' személyünkben-való nyo-

F. *a' betegségek, és az halál. (moruság?)*

K. Mellyik az első dolgunk mellyet betegségünkben kell cselekednünk?

F. *Meg-kell magunk ellen (i) az Urnak a' mi istentelenségünket vallanunk. Solt. 32. 5.*

(i) Az bűn oka minden betegségnek; azért leg-elsőben is affélel kell gondolkodni.

K. Micsoda a' mi vigasztalásunk az betegségben?

F. *Ez,*

F. *Ez, hogy az Ur minden mi ágyunkat (k) a' betegségben meg-fordíttya. Solt. 91. vers. 3.*
(k) Békéséges-türelt ajándékozván; azután egéséget is, ha úgy itéli jobbnak.

K. Ha az Ur meg-gyógyit, mit kell cselekednünk?

F. *Többé ne vétekezünk. (l) hogy gonosz-búl ne legyen dolgunk. Ján. 5. 14.*

(l) Az mint betegségünk előtt cselekedtünk; mert az Uroknélkül nem látogat meg. 1. er. 5. 3.

K. Nem szabad-e varásoltatni az nyavalyáknak meg-gyógyítottatásáért?

F. *Ne találtsátek te közötted Varásló, azt mondgya az Isten. Mos. V. KÖN. 18. II, 12.*

K. Ha lám melly fokak meg-gyógyulnak az által (m)

(m) Ez a' tudatlanoknak közönséges fogásfok; nem vévén ekekbé hogy az ördögja' testnek meg-könnyebbitésével, lelket igyekez vesteni.

F. *Nem szabad gonosz cselekedni, hogy jó jöjjon-ki belőlle. Rom. 3. 8. [nézve?]*

K. Micsoda az mi fő tisztünk az halálra

F. *Minden nap meg-halni. (n) 1 Cor. 15. 31.*

(n) Szünetlenül várván az halált, és el-készüljvén annak bé fogadására.

K. Micsoda a' leg-jobb vigasztalás, mi-kor már szin-én ki-költözendők vagyunk ez árnyék világból?

B 2

F. *Hogy*

F. *Hogy hitünket meg-tartottuk.* (o) 2Tim.

4. 7. (o) Alhatatosan meg-maradván az igazságnak vallásában.

K. Micsoda ezen kívül?

F. *Hogy a' Christus az halálnak fulákját, melly az bűn, ki-vonta.* (p) 1 Cor. 15. 55. 56.

(p) A' bűn meg-bocsáttatván, az halál nem veszedelmes.

K. Mikor törtéend-el Isten minden sirlamat az ő fiainak szemekről?

F. *Az újulásnak idején.* (q) Jelen. 21. 4. Csel. 3. 19. (q) Az az idő, az tellyes váltságunk ideje, Rom. 8. 23.

K. Micsoda idő az?

F. *Az, a' mellyen az Jésus Christus az ki minknek mostan predikálsatik, jö-el az ítéletre.* Csel. 3. 19.

K. Közél-é az az idő?

F. *A' Biró az ajtó előtt áll.* Jac. 5. 9.

K. Micsoda formán jö-el?

F. *Az ő dicsőségében, és minden ő szent Angyali ő velle.* Matt. 25. 31.

K. Mit fog mivelni hogy el-jő?

F. *El-választva az juhokat a' gödölyéktől.* (r) Matt. 25. 32.

(r) Ez el-választásra most nyit útát az Evangéliumoknak naponként való predikállása által, Matt. 3. 21. K. Ki.

K. Kicsodák az ő jubai?

F. *Az kik halyák és értik az ő szavát,* (f) és követik ötet. (t) Ján. 10. 4, 27.

(f) Melly az ő igejében zengedez.

(t) Az tudományt az igazságot, és az szívetnek azt a' módgyát, a' mellyet ő tanított.

K. Kicsodák a' gödölyék?

F. *Az kik nem hisznek.* (u) Ján. 10. 26.

(u) Nem csak az nyilván való hitetlenek, hanem azok is a' kik csak szinmutatók az kegyességben és annak erejét meg-tagadták.

K. Mit fog mondani az juhoknak?

F. *Jertek-el áldottak, birjátok örökül az országot.* Matt. 25. 34.

K. Hát az gödölyéknek mit?

F. *Távozzatok-el átkozottak én tőlem.* Matt. 25. 41.

K. Mint fog azért dolgozni az juhoknak?

F. *Az hol a' Christus vagyon,* (x) *ott lesznek ők-is.* Ján. 14. 3.

(x) örökösök a' Christus mellett, Rom. 8. 17. az ő jelen létében örömmel tellyesége vagyon, Solt. 16. 12.

K. Mi esik az gödölyéken?

F. *Örök veszedelem.* (y) 2 Theff. 1. 9.

(y) örökké halnak de soha meg nem halnak.

K. Mit kell minékünk azon-közben míg az a' Nap el-jő, mivelnünk?

F. Várnunk kell azt, (2) és arra fiennünk, így könyörögvén naponként; Ugy Uram: Jövel Uram Jéjus! 2 Pet. 3. 13. Jelen. 22. 20.

(2) Nem vetvén azt melfizéce, hanem szünte-
len várván azt.

AZ EMBERNEK

*minden napoki maga-viselese
felől-való igazgatása.*

K. Mit kell nekünk reggelenként csele-
kednünk?

F. Könyörgésünk mennyen az Ur eleiben, és az ő irgalmaságát (a) dicsérjük. Solt. 88. I. és 59. 16.

(a) Mellyet a' mi szakadatlan meg őrizteté-
sünkben mutatott.

K. Minéműnek kell az mi őltözötünk-
nek lenni?

F. Az minémű illik azokhoz, kik Isteni féle-
lemre adták magokat. (b) 1 Tim. 2. 10.

(b) Ronek-okáért sem igen költséges értékünk
felett, sem illetlen, igen czifra avagy rusnya
becsület ellen.

K. Mit

K. Mit kell ez után mindgyárt mivelni?

F. Saját dolgunkat (c) tenni csendességben.

1 Theff. 4. 11. 2 Theff. 3. 12.

(c) Minden embernek tisztességes hivatallya-
nak kell lenni. Mos. 1 könyv. 3. 19.

K. Mire kell kiváltképpen dolgunk köz-
ben gondot viselnünk?

F. Hogy Istennel járjunk. (d) Mos. 1 Kön.
5. 22.

(d) Meg emlekezvén az ő mindeneket látó je-
lenlétérdő; és azt kerefvén, mint kedveltet-
hesük magunkat ő velle.

K. Minéműnek kell beszédünknek lenni?

F. Kedveseknek (e) mindenkor. Col. 4. 6.

(e) Ollyaknak, mellyek az sziv kedvelségének
bizonyítási lehessenek.

K. Mit kell főképpen a' beszédben el-
kerülni?

F. Az hazudást, esküvést, rutságot, bolond
beszédet, trágárságot, rágalmazást. (f) Ephes.
4. 25. és 5. 4. Jac. 5. 12.

(f) Ez hivattatik rohatt beszédnek; melly az
veszett szivnek világos mutatója, Rph. 4. 39.

K. Minémű tárfasággal kell tartanunk?

F. Minden (g) gyönyörűségünknek lenni kell
a' szentekben, kik ez földön (h) vannak. Solt.
16. 3.

(g) akarkikhez mutathatunk szánakozásbéli
szeretetet, de gyönyörködés-b-
lit nem.

(h) A' kiknek lelki ismértek vagy on a' bent élet
felől.

K. Mit cselekedgyünk mikor enni megyünk?

F. Fel-kell az égben tekintenünk, (i) és hálat adnunk. Matt. 14. 19.

(i) Fel emelnünk sziveinket.

K. Hány dologra kell ételünkben vigyázni?

F. Háromra. (nunk?)

K. Az első mellyik?

F. Sziveinknek el nem nyomattatni tobzódással, és részegséggel. Luc. 21. 34.

K. Mellyik az második?

F. Az Ur munkájáról (k) el nem felelkezni. Esai. 5. 12.

(k) Vége, a' melynek kedvéért az Ur nekünk edeltet ad.

K. Mellyik az harmadik?

F. Hogy az mi el-marad tőlünk, abban semmi el ne vesßen. Ján. 6. 12.

K. Nem kell-e valami időtskét minden napból lelki haszonra szakasztanunk?

F. Sőt áron-is meg-kell az alkalmatosságot vennünk, (l) mivel a' napok gonosbak. Ephes. 5. vers. 16.

(l) Leg jobban élnünk az mi időnkkel.

K. Hát nem mulathattuk-e néhányszor magunkat?

F. Meg-

F. Meg-lehet, mert vagyon ideje az nevelésnek. Prædik. 3. 4.

K. Micsodás tréfákat szabad üznünk?

F. Olyakat az mellyek tisztességessek. (m) Philip. 4. 8.

(m) Ez illyen tréfák nem azok közzül valók, mellyek gyermekeskedést, és szemtelenséget nemzenek, avagy hogy kárt tennének, nem lévén azok vagy az elmének vagy az testnek gyakorlásti. Efféléknek femmi jó emlékezetek nincsen sem a' Szent Írásban, sem az Isten bölcsenek könyvekben.

K. Hány dologra kell néznünk, mikor magunkat mulattuk avagy gyönyörködtettük?

F. Kettőre.

K. Mellyik az első?

F. Hogy a' mi örülésünk meg ne gátsolja az jobb tiszteinket. (n) I Thess. 5. 16, 17.

(n) Szent Pál öszve köti az örülést a' könyörgéssel, azt akarván előnkben adni, hogy az öröm gonos dologgá léfzen, ha az könyörgésnek akadályára szolgálánd.

K. Mellyik az második?

F. Okot nem adni rája hogy az mi alkalmatosságunk (o) felől, gonosúl álllyanak. (p) Rom. 14. 16.

(o) Kerefzyényi szabadságunk felől az gyönyörködésekben.

(p) Mintha az, a' szabados életnek volna fundamentuma.

B ;

K. Mi

K. Micsoda az estvéli tisztünk?

F. *Meg-vizsgálunk magunkat (q) az mi ágyunkban, és edgyen edgyen ezt mondanunk: mit cselekedtem én?* Solt. 4. 5. J. r. 8. 6.

(q) Mint viseljük azon az napon magunkat.

K. Mit kell egyebet cselekedni?

F. *Könyörögni kell.* (r) Solt. 55. 17.

(r) Hogy az el-múlt napi bűnünk meg-bocsátassék, és meg-öriztetstünk következendő étfzakán.

K. Hány dolog térszi aluvásukat kedvesség?

F. *Kettő.*

K. Mellyik az első?

F. *A tisztességes munka.* (f) Prædik. 5. II.

(f) Kinek kinek igaz hivatalyabéli tisztiben.

K. Az második mellyik?

F. *Az Istenes szorgalmatosság, az Isteni felelemben való öregbülés felől.* Péld. 3. 13.

K. Mint kell az aluvással élni?

F. *Ne szeressed azt hogy szegénységre ne jús.* Péld. 20. 13.

A Tiszt-viselőknak tisztetek.

K. Micsoda tisztü a Magistrátusnak? (*)

(*) Személyében való tisztü.

F. *Meg-ékesíteni az Istennek házáat.* (u) Éldr.

7. 27.

(u) Elő-

(u) Elő-mozdítani az igaz vallást: melly dollog mindenekre valakik valami méltóságban vannak. helyek és állapotok szerént reájok tartozik; az Királyoktól fogván az leg alsóbb Tisztig.

K. Mint kell magát a nép között viselni?

F. *Mint Isten szolgájának, az népnek javára.* Rom. 13. 4.

K. Hogy hogy kell az népnek javára gondot viselni?

F. *Hogy ha ő dicsiretekre leend azoknak az kik jót cselekesznek; a gonosz cselekedőknek pedig büntetésekre.* I Pet. 2. 14.

K. Minémű emberek illendők az Magistrátuságra, a Tisztre?

F. *Az kik erőssék, (*) Istenfélők, igaz mondók, és telhetetlenség gyűlölők.* Mos. II KÖN. 18. 21.

(*) Erős szívűek, a kik az törvényben semmi okkal el nem hajtathatnak.

Az alattok-valóknak tisztetü.

K. Micsoda az alattok-valóknak tisztetü?

F. *Alá-verteteni, engedni a telki-isméretet.* (*) Rom. 13. 5.

(*) Meg-tudván hogy a Tiszt-viselés Isten rendelése.

K. Micsoda továbbá?

F. Könyv.

F. Könyörögni azokért, a' kik méltóságban helyhezestek. (x) 1 Tim. 2. 2.

(x) Ha jók azok, hogy meg-erősítessenek; ha pedig gonosok, hogy meg-téritessenek.

K. Mi ennek-felette?

F. Még gondolatban is a' Tiszt. viselőknek gondoszt nem mondani. Prædik. 10. 18.

K. Vagyon-é más valami?

F. A' par-útókkal magunkat ösve nem egyelteni. (y) Péld. 24. 21.

(y) Ez három utolsó tífsteink az elsőből folynak, tudnia illik az lelki-isméretért való alávetetésből; a' ki ilyen, örömeit imátkozik, nem átkozódik és nem pártolkodik.

Egy-házi Tanítónak tisztí.

K. Micsoda a' Tanítónak tisztí?

F. Meg-láska hogy a' melly szolgálatott az Urba vott, azt bé-tölcsse. Coloss. 4. 17.

K. Mint cselekedheti azt meg?

F. 1. Az nyáj környül-való sünetlen vigyázással. (z) Esai. 62. 6. Csel. 20. 28.

(z) Mert a' Sátán sünetlen keresi azt bé nyelni.

2. Az nyáj állapottyának szorgalmatos-való meg-tudása által. (a) Péld. 27. 23.

(a) Salamonnak ez tanitása igen reája illik erre az dologra, holott minden Tanító, Juhász avagy Páfstor.

3. Az

3. Az olvasásban-való figyelmezés által. (b) 1 Tim. 4. 13.

(b) Szorgalmatoson kell tanulni, hogy különbömb különbö síp dolgokkal ugyan teli legyen.

4. Ez életnek szorgalmatoságiban-való maga nem egyelétése által. 2 Tim. 2. 4.

5. Rajta lévén az igének pradikállásán, (c) alkalmas s' alkalmatlan időben. 2 Tim. 4. 2.

(c) Egyben kötvén ezzel az Sacramentumoknak ki-szolgáltatókat, a' mikor az idő's az hely hozza.

6. Catechizálás (d) által. Galat. 6. 6.

(d) Az Görög ige annyit térsen.

7. Az bíveknek példájokká létele által. 1 Tim. 4. 2.

K. Micsoda a' tisztiben el nem járó Tanítónak büntetése?

F. Az Isten a' népnek verés, az ő kezéből kívánnya-meg. Ezech. 33. 8.

K. Hány dolog kívántatik kíváltképpen az Tanítóvá lételhez?

F. Kettő.

K. Micsoda az edgyik?

F. Hogy a' tanítáfra-való amaz bú beßednek szorgalmatos meg-tartója legyen. [e] Tit. 1. 9.

(e) Jó és derék itéletű embernek kell annak lenni.

K. M.

K. Micsoda az másík?

F. *Hogy alkalmas legyen az idvességes tudomány [f] által való intése-is, és meg-győzesse az ellenkezőket. Tit. 1.9.*

(f) Tanításra való ajándékjának-is kell ő néki lenni.

Az Népnek tisztí.

K. Micsoda a' Népnek tisztí ez ilyen Tanítóhoz?

F. *Az Nép tisztinek hat ágai vannak.*

K. Micsoda az első?

F. *Engedni, és magát alá adni. [g] Sid. 13. 17.*

(g) Az tudománynak tisztaságára és az intéseinek hatalmára.

K. Micsoda az másík?

F. *Becsülni őket, és kiváléképpen szeretni.*

1 Theff. 5. 13.

K. Az harmadik mellyik?

F. *Minden jóvokból őket részesíteni. Gal. 6. 6.*

K. Micsoda az negyedik?

F. *Könyörögni érteket hogy nékik bűllás adatszások, szájoknak bátorsággal való meg-nyitására. Ephes. 6. 19.*

K. Micsoda az ötödik?

F. *Vádat ellenek hirtelen bé nem venni. [i]*

1 Tim. 5. 19.

(i) Ez

(i) Ez az oktatás leg elsőben az Ecclesia igazgatóknak adattatott, de mindesekre szabható.

K. Miért kell a' népnek az ő Tanítóihoz magát így viselni?

F. *Három okért.*

K. Mellyik az első?

F. *Mert az Ur dolgát cselekszik. [k] 1 Cor. 16. vers. 10.*

(k) Foglalatossak a' Szenteknek öfve gyűtésekben. Ephes. 4. 12.

K. Mellyik az második?

F. *Mert azok vigyáznak az népnek lelkeért, [l] úgy mint számot adandók. [m] Sid. 13. 17.*

(l) Ennek okáért tulajdon maga, a' maga elensége, az hi ellenek áll ő nékik.

(m) Köteles ő lelki-ilméretiben arra az mit cselekszik.

K. Mellyik az harmadik?

F. *Mert egyébként az ő tiszteteket szomorúsággal fognák cselekedni, melly nem használna a' népnek. [*] Sid. 13. 17.*

(*) Az Ur látván az ő sziveknek keserűségét, meg-véne azokat az kik őket meg szomorítanak.

Cseledes ember tisztí.

K. Micsoda a' Cseledes embernek tisztí az ő

az ő eselédgyéhez az Isteni szolgálathoz dol-
gában?

F. Meg-hadni az ő háza-népének hogy meg-
örizzék az Urnak útát. (o) Gen. 18. 19.

(o) Ez végre kell ő néki Istenes gyakorlási há-
zában tartani, úgy mint könyörgésti, Cate-
chizálást, szent irás olvasást: és eselédgyit
a Gyülekezetben is tartozik fel-szoktatni.

K. Hát a' külső dologra nézve micsoda?

F. Gondos viselni [o] azokról, a' kik az ő
eselédgye közé valók. 1 Tim. 5. 8.

(o) Tiszteletes úton modon.

K. Micsoda az Feleségnek tisztí ezekben?

F. Segésséggel lenni az ő [p] Férfjének. Mos.
1 Kón. 2. 18.

(p) Mind az Isteni-félelemnek terjesztésében,
s' mind az külső dolgokban.

K. Micsoda az Férfiúnak tisztí az ő Fele-
ségéhez?

F. Vélle lakni és szeretni ötet, mint az ma-
ga testét. Ephes. 5. 28. 1 Pet. 2. 7.

K. Hát az Afzszonynak hivatallya az ő
Férfjéhez micsoda?

F. Engedni annak mint az Urnak. [q] Eph.
5. vers. 27.

[q] Az az, jó-akarattal és vig kedvel.

K. Micsoda tisztí annak, az kit Isten egy-
szer s-mind Atyává is tött? F. Ha-

F. Haragra az ő gyermekit nem ingerleni,
(*) hanem nevelni őket fenyegetésben, és az Ur-
nak (r) intésében. Fphes. 6. 4.

(*) Felettéb- való keménységet mutatván hoz-
zájuk.

(r) Isteni-félelemben, jó szokásban és tisztel-
ges hivatalban.

K. Az Anyák tisztí ugyan itt micsoda?

F. Nevelni az ő magzattokat és oktatni a-
zokat. (f) 1 Tim. 5. 10. Péld. 30. 1.

(f) Salamon le-írta a' leczkét, melyre ötet az
ő Anya tanította volt.

K. Micsoda az Urnak, Afzszonynak tisztí,
az ő szolgálaihoz, szolgálóihoz? (t)

(t) A' Szolgákon, Szolgálókon érttetnek a-
zok, kik velünk egyetemben foglalatossok a'
mi dolgunkban, akár velünk lakjanak, akár
máshol.

F. Igassággal, és egyenlőséggel lenni hozzá-
juk. (u) Coloss. 4. 1.

(u) A' mint az ő tiszteltes szolgálattok meg-
érdemli, meg-gondolván azt, hogy az érde-
mes bérnek meg-tartása, égben kiáltó bün.
Jac. 5. 4.

K. Micsoda az magzatoknak tiszté az ő
Szüléjekhez?

F. Engedelmeseknek lenni azokhoz az Ur-
ban. (*) Ephes. 6. 1.

(*) Szánakozásból, mindazáltal a' kegyeségnek meg-
bántódása nélkül, C K. Hát

K. Hát ön-köztök egymásnak mivel tartoznak?

F. *Hogy őszve ne veszszenek.* Mos. I. KÖN. 45. 2.

K. Micsoda a' Szólga, Szolgáló tisztí?

F. *Szívnek együgyűségében, és minden jó hátságban tetszeni erőlködni az ő Uroknak, Alfszonyoknak, ha szintén kemények-is azok: nem csak szem előtt szolgálván, hanem tiszta szívet, félvén az Istent.* Ephes. 6. 5. Tit. 2. 10. 1 Pet. 2. 18. Coloss. 3. 22.

Az edgyes személyeknek tiszték.

K. Mi kívántatik a' nőtelé személyektől?

F. *Ha meg nem tūrterhetik magokat, házasodgyanak-meg, mennyenek férhez.* (x) 1 Cor. 7. vers. 9.

(x) Közönséges parancsolat ez, minden rendre tartozik.

K. Mint kell meg-házafodni, és férhez menni?

F. *Egyedül csak az Urban.* (y) 1 Cor. 7. 39.

(y) A' Szülőknek meg edgyezésekből, és az Valáfra s' Isteni felelemre való szorgalmatos tekintetből.

Az Fe-

Az Felebarátoknak egymáshozvaló tiszték.

K. Mi kívántatik a' Fele-barátoktól, kik edgyüt élnek, és rárfalkodnak?

F. *Azon lenni, hogy egymást meg-becsülyék, és fel-indítsák az Atya-fiúi szeretetre, és az jó-cselekedetekre.* Sid. 10. 24.

K. Micsoda indulattal kell lennünk azokra a' dolgokra nézve, mellyek az mi fele-barátinkon esnek?

F. *Az örülökkel örülnünk, a' sírókkal pedig sírnunk-kell.* (z) Rom. 12. 5.

(z) Kések lévén azoknak nyavalyájoknak megkönnyebbitésre, a' mennyiben tölünk lehet; és némelly ügyökben ugyan erönk felett-is, 2 Cor. 8. 3.

K. Micsoda az jó Felebarátnak hászna?

F. *Jobb az, a' távul lévő Atya-finál.* (a) Péld. 27. 10. (a) Akár az helyre, akár pedig az indulatra nézve.

K. Micsoda leg-jobb úttya, mellyen Felebarátinkat a' szeretetben hozzánk inkább meg-tarthattyuk?

F. *Az kinek baráti vannak, tisztelni kell a' barátságot.* Péld. 14. 24.

C 2

K. De

K. De ha néhányszor meg-találunk véleket háborodni?

F. *A' nap az ti haragotokon le ne mennyen.* Ephes. 4. 26. (töllök?)

K. Hát ha minden-nap ingerelretetnénk

F. *Ne győzettefésél-meg a' gonosztúl, hanem inkább a' gonoszt jóval győzd-meg.* Rom. 12. 21.

K. Mikor embernek sok ellenségi vannak, mint kell békeféségben élni?

F. *Midőn jó akarattal vagyon az Ur valakinek utához, még ellenségit-is jó-akarókká téfzi aboz.* (b) Péld. 6. 7.

(b) Hanemha az Ur az ő bölcseségében jóbnak tudgya lenni minékünk; hogy az gonosz emberekeknek gonofzságokkal gyakoroltafunk.

K. Hát ha ember olly iftentelen helyben lakik, az hol többire fenkivel nem barát-kozzhatik?

F. *Azon légyen, hogy a' gonosz el-fordúle nemzességnek közötte fenlyék mint a' szövértnekek.* Phil. 2. 15.

Alkuváfokban-való igazgatás.

K. Mint kell magunkat az emberekkel-való bánáfunkban vífelnünk?

F. Sem

F. *Senkit semmi dologban, sem el-nyomnunk; (c) sem meg nem kell csalnunk.* (d) I Theff. 4. 6.

(c) Ama' kemény és mostoha véleek való bánáf-fal, minémü az zaklatás, ufora, ajándekert való fzolgálat, &c.

(d) Ravasz és hegyes avagy mély practikákkal, minémü az hamis mértékek, az rof marhá-nak mesterfésés el-adáfá nagy áron, &c.

K. Micsoda az régulája tanusága, melly által minden mi alkuváfunknak igazgattatniok kell?

F. *Valamit mi akarnánk, hogy cselekedgyenek velünk az emberek, mi-is azt cselekedgyük egyebekkel.* Matth. 7. 12.

Gazdag embernek tífzti.

K. Micsoda a' gazdag ember tífzti?

F. *Tífzselni az iftent az ő gazdagságával.* Péld. 3. 9.

K. Miben cselekedhetni ezt főképpen?

F. *Ha ember jó cselekedetekben léend gazdag, és az adakozáfra kéfz, hajlandó.* (e) I Tim. 6. 18.

(e) Ingyen adván mind kölcsön, s' mind gy. b. ként, Mof. V. Kön. 17. v. 8. és néhányszor az adófságot-is el engedvén. Neh. 5. 9. &c.

K. Hány dologtúl kell a' gazdagnak magát ójni?

C 3

F. Kes-

F. Kettőtül: az elmének fel-fuvalkodásátúl, és az reménségnek a bizonytalan gazdagságban vetésétül. (f) I Tim. 6. 17.

(f) Attúl a' vélekedéstül, mintha ő azért hogy gazdag, Isten kedvében volna, és olly ember az minéműnek kellene lenni.

K. Minek kell a' gazdag ember örömének lenni?

F. Hogy meg-aláztattatott. (g) Jac. 1. 10.

(g) A' gazdagság hívságának, és veszedelmes voltának meg ifmérése által.

Szegény ember tisztí.

K. Micsoda a' szegény ember tisztí?

F. Meg-tanúlni, és tudni mint kellyen meg-aláztatni, súkólkódní, mint búvólkódní. Phil. 4. vers. 12.

K. Mellyik az a' leg jobb mesterség, melly által ember bizonyofsá rétetethetik, hogy vala mig él utólsó szükségre nem jút?

F. Keresni elsőben az Istennek országát, és az ő igazságát. (h) Matt. 6. 33.

(h) Az életnek azt az újúlását, melly az Isten országának örökösítéshez illik.

K. Miben áll a' szegénynek öröme?

F. Hogy fel-magastaltatott, Isten fiává, leányává rétetetvén, kegyelem által. (i) Jac. 1. 9.

(i) Az az Sz. Léleknek értelme abban, az helybē.

Koros

Koros embereknek tiszték.

K. Micsoda a' koros embereknek tiszték,

F. Hogy legyenek józanok, tisztességessek? mértékletessek; az hibben, szeretetben, és a' túrésben éppek. (k) Tit. 2. 2.

(k) Ezek a' tiszték mindenkítül meg-kivántatnak, de kiváltképpen az öreg emberektől.

K. Mikor az vénség dicsőségek koronája? (l) (l) Az az, mikor érdemi meg leg-inkáb az tiszteléség rétetí?

F. Mikor az az igazságnak útában találattik.

Péld. 16. 31.

K. Mi kívántattik az Öreg Afzszonyoktúl?

F. Hogy szentséghez illendő öltözettel éllenek, ne legyenek szirkosok, ne szolgállyanak az sok bornak: és az ifjú Afzszonyi-állatokat bölcseségre tanítsák, hogy férjeket, és magzattyokat szerezsek. Tit. 2. 3, 4.

Az Iffiaknak tiszték.

K. Hány tiszték vannak az Iffiú népnek?

F. Három kiváltképpen.

K. Mellyik az első?

F. Meg-emlekezni az ő teremőjokrúl. (m)

Prædik. 12. 1.

C 4

(m) Az

(m) Az ő virágokban lévő estendejeiket, Istennek Istenéire és szolgálatajára szentelni

K. Micsoda az második?

F. *Hogy józan elméjüvek, mértékletesek legyünk, és az Ifjúságnak kívánságait el-távoztassák.* Tit. 2. 6. 2 Tim. 2. 22.

K. Mellyik az harmadik?

F. *Az öregeket meg-bocsúltni.* Mofes. III. Kón. 19. 32.

K. Mivel jobbithattya-meg az Ifjú az ő uttyát?

F. *Az Isten beszedének meg-tartásával.* Solt. 119. 9.

Mindeneknek summája.

K. Micsoda rövid summája az ember egész minden tisztinek?

F. *Az Istenet felni, (n) és az ő parancsolatit meg-tartani.* (o) Prædik. 12. 13.

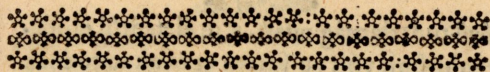
(n) Szorgalmatosan ójni embernek magát, hogy Istenét meg ne bánca.

(o) Az ő ki jelentett akarattjára vigyázni, és azt az idvességnek útában tanácsosfunoknak tartani. Solt 119. 24.

K. Micsoda mind ezeknek jutalma?

F. *A ki ezeket cselekszi meg-marad mind örökké.* Solt. 15. 5.

Istené egyedül a' dicsőség. Amen.

EGYNEHANY SZEP RÖVID KÖNYÖRGESK,

Melhyeknek valamelyiket mind annyisor el-kell mondani, valamenyiser ez Lelki A-Bé-Cének tanulásához és gyakorlásához kezdünk.

Világosságnak édes Attya, Jac. 1. 1. ki magad ígérted, hogy valakinek 7. és 15. bölcseségre vagy szűkségre, kérjen te tőled, kegyessen és ríjogás nélkül mindeneknek adó jó Istentől; és adattik néki: Mi Uram, magunkban igen megvelztünk; az tudatlanságnak sűrű letétsége, mint valami temerd: k hályog, el-fogta szemeinket: melly miatt vakkabbak vagyunk Lelkünkben, amaz vakon született Bartramusnál. Oh dicsőségnek Attya, Eph. 4. 11. könyöröly rajtunk, és adgyad nekünk az bölcseségnek és nyilatkozásnak lelkét, az Ur Marc. 10. 46. Christus ismérői által: világosítsd-meg elméinknek szemeit, hogy érthessük az ő hivatallyának amaz reménségét, és az ő öröksége dicsőségének a' Szentekben, temerdék Eph. 4. 17. 18. dúsgazdagságát. Hogy az mint a' beünök lévő

lévő tudatlanság miatt, a' te életedtől el-idegenültünk volt; a' berént az te akarodnak idvességes értése által, a' valóságos szent élethez ísmét hozzá édesedgyünk; a' te Fiaid-mak általa. Amen.

Más.

Solt. 127.
1, 2.

OH mi Urunk Istenünk, az kinek áldása-nélkül, minden szándék és erőlködés csak balzontalan: adgy búséges áldást önön fellyül mostani igyekezetünkre. Bölcsesség-nélkül szükölködünk Uram, az te bölcs igéd által tanits-meg minket. Adgyad hogy a' te szent beszédednek tiszta tejét, mint mostan sülettetett csecsemők kívánhassuk; hogy az által mind az értelembe, s' mind az istenes szent életbē inkább inkább nevedhessünk, az Ur Jēsus Christus által. Amen.

Más.

Jac. 1. 23.

7. 23, 24.

AZ te szent Törvényed Uram, lelki tükör, melly a' bűnöknek mindē mottakait élőven ki-mútogatya bennünk: Adgyad azért kegyelmes Atyánk, hogy midőn az te akarodat, szentséges igédből tanuljunk, ne légyünk ollyak mint az kik a' tükörben bé-tekintvén, a' szennyet orczájokon meg-látták, s' azonban el-felejtik onnan le-

nan le-mosni; hanem inkább hogy az miket tanulunk meg-érthessük; a' miket meg-értünk szívünkben rejthessük, és életünknek meg-jobbitásában-is, mentül hamarēb előven ki-ábrázolni igyekezhessük, a' te Fiaid az mi édes Idvezítő Urunk által. Amen.

7. 22.

Hála-adás az lelki gyakorlás után.

KEgyelmes Istenünk, ki az te dicsireted, a' csecsemőknek szájok által rendelted végben vinni; te benned gyönyörködik az mi lelkünk, hogy ekképpen minket, kik természetünkben csak kölykök volnánk, méltóztat az fiaknak kenyerére, a' te szent akarodnak idvességes értésére. Oh édes Atyánk Istenünk, kegyelmez-meg a' mi bűneinknek, és a' te hatalmas lelkednek ereje által, cselekedetképpen-is azokban az miket a' te szent Igédből tanulunk, vid-végben a' te dicsiretedet mi általunk; hogy a' te Igédnek ne csak hallói és tanulói, hanem cselekedői-is lehessünk. Tartsd és áld-meg közönséges keresztyén Anyaszent-egyházadat, Fejedelmünket, Fejedelem Afszonyunkat, minden magokkal edgyűt. Ald-meg egyéb Gondviselőinket-is, és minden hivedet. Siesz édes Jēsusunk, az te Országoddal belénk bé-fállani; hadd a' melly

Solt. 3. 3.

Matt. 15.
26.

Jac. 1. 22.

Gal. 2. 20.

Rom. 8.
27.

melly életet a' testben ez földön élünk, él-
helsük te általad élő Istennek minket szerez-
tő és magát értünk halálra adó edgyetlen.
egy Fiában való hit által. Hogy osztán
Menyben-is te veled edgyütt éllyünk, egy-
gyütt dicsőüllünk, és az állandó örökség-
ben néked örökös tárfaid lehelsünk. Az kit
szent Atyáddal és a' Szent Lélekkal edgyütt,
énekí zengedezésünkkel, az mint te meg pa-
rancsoltad, ak képpen tisztelünk:

Eneki fel-szóval, &c. Solt. 26. 7, 8.
rövid időkor: ha pedig rá érkezhet-
ni; mind végig. Igy az 25. dik Solt-
tárt az első szakasztáig egyszer;
másszor, meg a' többit: Gyakrab-
ban pedig a' 19. dik Soltárt az 4. dik
verstül fogva végig; avagy a' 119. dik-
nek valamellik darabját vagy betü-
jét; avagy más alkalmatost.

Más.

Sid. 5. 11.
12.

MI édes Istenünk, az Ur Jésus Christus-
ban szerelmes Atyánk; az te kedves
Apostolod által adod értésünkre, mely igen
haragszol te azokra, az kik a' gyakor tanítá-
sokra semmit az Tudományban nem öreg-
bülnek; az kik öregbülnek is penig, ha az
által

által meg nem jobbúlnak: örök tüzzel fi-
zecz te az ilyeneknek, oh irgalmas Urunk,
könyörűly rajtunk; ne mi légyünk amaz
meg vettetett és a' meg átkozáshoz k öszel-
gető föld, mely a' sokzori szép firos zápo-
rok után-is, ugyan csak töviflet és bojtor-
jánt terem; hanem inkább az igalságnak a-
maz Doctorát sziveinkben el-küldvén, se-
géd-fel erőtelenségünket: hadd tellyünk-
bé az te sűrű szép oktatásidnak zápor esőire,
minden bölcseséggel, a' Christus beszédé-
nek bővséges bennünk lakása által: Hogy
Iovány szivünknek földé azzal meg-firosod-
ván, tenéked untalan velünk bajlakodó é-
des Urunknak, illendő fok szép terméfekkal
meg-gyümölcsözhehsünk, életünknek mindé
részeiben; és osztán amaz örök áldásnak,
te tölled mi-is részeli lehelsünk örökköa-
örökké, a' Christus által. Amen.

Sid. 6. 1, 2,
3, 4, 5, 6, 7.

Ján. 14.
26.

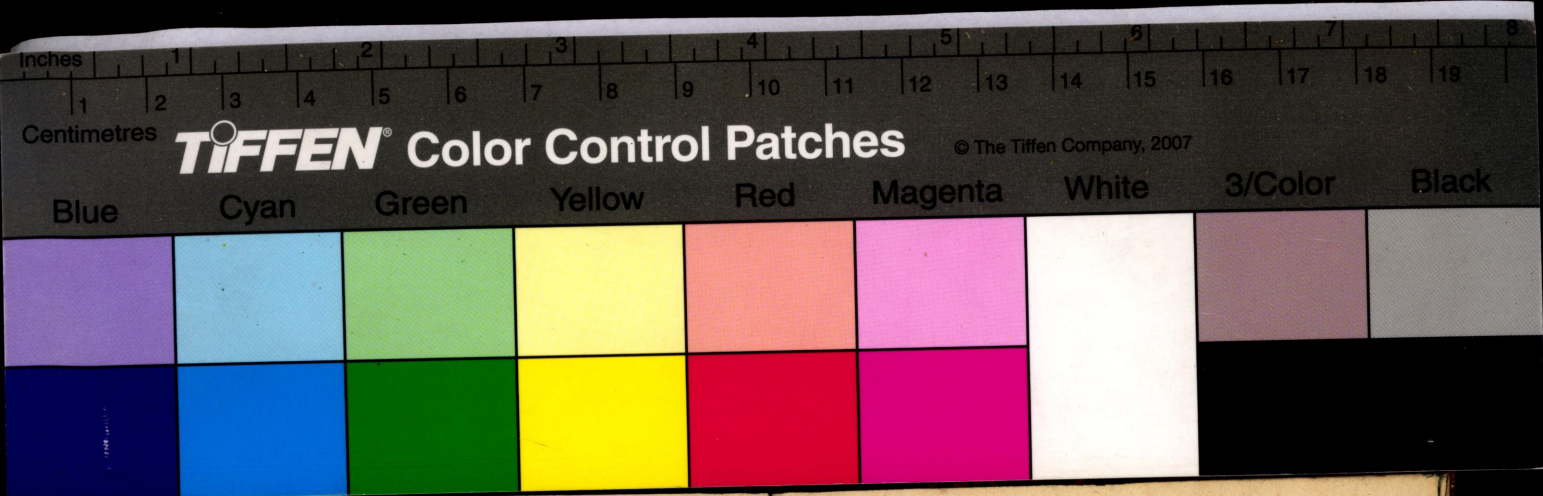
Rom. 8.
26.
Sid. 6. 7.
Col. 3. 16.

Sid. 6. 6.
7. 8.

*Mindgyárt az Soltár énekítés következ-
zék ez után-is, a' szerént az mint fel-
héb meg-jegyeztetett.*

V E G E.

Rom. 8.
27.

☉(**)☉
 mely életet a' testben ez földön élünk, él-
 hetsük te általad élő Istennek minket szere-
 tő és magát értünk halálra adó edgyetlen
 egy Fiában való hit által. Hogy osztán
 Menyben-is te veled edgyütt álljunk, egy-
 gyütt dicsőüllyünk, és az állandó örökség-
 ben neked örökös társaid lehetsünk. Az kit
 szent Aryáddal és a' Szent Lélekkal edgyütt,
 éneki zengedezésünkel, az mint te meg pa-
 rancsoltad, akképpen tisztelünk:

Eneki fel-szóval, &c. Solt. 26. 7. 8.
 rövid időkor: ha pedig rá érkezhet-
 ni; mind végig. Így az 25-dik Solt-
 tárt az első szakasztáig egyszer;
 mászszor, meg a' többit: Gyakrab-
 ban pedig a' 19-dik Soltárt az 4-dik
 versűl fogva végig; avagy a' 19-dik-
 nek valamellik darabját vagy betű-
 jés; avagy más alkalmatost.

Más.

Sid. 5. n.
12.

MI édes Istenünk, az Ur Jésus: Christus-
 ban szerelmes Atyánk; az te kedves
 Apostolod által adod értésünkre, mely igen
 haragszol te azokra, az kik a' gyakor tanítá-
 sokra semmit az Tudományban nem öreg-
 bülack; az kik öregbülnek is penig, ha az
 által

☉(**)☉
 által meg nem jobbúlnak: örök tűzzel fi-
 zecz te az ilyeneknek, oh irgalmas Urunk,
 könyörűly rajtunk; ne mi légyünk amaz
 meg vetetett és a' meg átkozáshoz kőzdel-
 gető föld, mely a' sokszori szép firos zápo-
 rok után-is, ugyan csak töviffet és bojtor-
 jánt terem; hanem inkább az igazságnak a-
 maz Doctorát sziveinkben el-küldvén, se-
 géd-fel erőtlenységünket: hadd tellyünk-
 bé az te sűrű szép oktatásidnak zápor előire,
 minden bölcseséggel, a' Christus beszéde-
 nek bővséges bennünk lakása által: Hogy
 lovány szívünknek földé azzal meg-firosod-
 ván, tenéked untalan velünk bajlakodó é-
 des Urunknak, illendő sok szép termékekkel
 meg-gyümölcsözehetsünk, életünknek mindē^{Sid. 6. 6.}
 részeiben; és osztán amaz örök áldásnak,
 te tölled mi-is részefi lehetsünk örökkön-^{8.}
 örökké, a' Christus által. Amen.

*Mindgyárt az Soltár éneklés következ-
 zék ez után-is, a' szerént az mint fel-
 lyeb meg-jegyeztetett.*

V E G E.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

